[2010] 5 S.C.R. 1160

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 11/1968

ମେ 5, 2010

[କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ଭାରତର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଆର. ଭି. ରଭିନ୍ଦ୍ରନ ଏବଂ ଦଲବୀର ଭଣ୍ଡାରୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131- ମକଦ୍ଦମା – ବାଦୀ ରାଜ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଧୀନରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଥିବା ଘୋଷଣା - ଆବେଦନ ଯେ ବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ସମୟରେ, ଯେଉଁ ବିବାଦୀୟ କ୍ଷେତ୍ରଟି ମାହାଲର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା, ତାହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା – ନିର୍ଣ୍ଣିତ: ବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ 1936 ରେ ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ପରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ କେବେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା – ପ୍ରତିବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ଏହାର ଏବଂ ଏହାର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି ଭାରତ ସରକାର (ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ , 1936 ·- ଧାରା 3 (2) ଏବଂ ଅନୁସୂଚୀ । ଭାଗ -II ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131- ମକଦ୍ଦମା - ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ - ପ୍ରତିକୂଳ ଅଧିକାର, ପରିତ୍ୟାଗ ଏବଂ ସମ୍ମତ - ନିର୍ଣ୍ଣିତ: ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ- ତେଣୁ, ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131,1 (2) ସହ ପଠିତ ପ୍ରବେଶ 10 - ଅନୁସୂଚୀ VII ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3 ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମା - ଏକ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଯେ ବିବାଦୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ବାଦୀ – ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ଅଧୀନରେ ଥିଲା – ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1 (2) ସହ ପଠିତ ପ୍ରବେଶ 10 ଅନୁସୂଚୀ VII ଏବଂ 3 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ କି ନାହିଁ – ନିର୍ଣ୍ଣିତ : ମକଦ୍ଦମାର

ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ କାରଣ ବାଦୀ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ବୃଦ୍ଧି, ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ପାଇଁ ଦାବି କରିନାହାଁନ୍ତି, ବରଂ କେବଳ ଏହି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଛି । ଏହି ମାମଲା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସୀମା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦର କ୍ଷମତା ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ହେବ ନାହିଁ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରାବଧାନ - ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଚିଠି ଯାହା ରାଜ୍ୟର ସମ୍ପୃକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରେ – ନିର୍ଣ୍ଣିତ : ଏହି ଚିଠିକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ର ପ୍ରାବଧାନରେ ଆସୁଥିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ 'ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାନ ସାଧନ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଏହା କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କିମ୍ବା ଅଧୀନସ୍ଥ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ପ୍ରାଧିକରଣ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ସାମ୍ବିଧାନିକ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଚରିତ୍ରର ଦସ୍ତାବିଜ ନଥିଲା - ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତକୁ ବାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131- ମକଦ୍ଦମା - ସିପିସି ଏବଂ ତମାଦି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟତା– ନିର୍ଣ୍ଣିତ: ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କଠୋର ଅର୍ଥରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ- ତେଣୁ ସିପିସିର ଧାରା 80 ଅନୁଯାୟୀ ନୋଟିସ୍ ଅଭାବରୁ ମାମଲାଟି ମିଆଦି ପୁରିଯାଇଥିବା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ- ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 - ଧାରା 80 – ତମାଦି ଅଧିନିୟମ, 1963 ।

ଭାରତ ସରକାର (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ 1936 ଧାରା 3 (2), (3) - - ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଉପୁଜିଥିବା ବିବାଦ -ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା - ଆବେଦନ ଯେ ମାମଲାଟି ଆଦେଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିଲା - ନିର୍ଣ୍ଣିତ: ଏହି ଆଦେଶରେ ନ୍ୟାୟିକ ଯାଞ୍ଚକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯିବ ଯାହାକି ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବ ଅବଧିରେ ଅଧିସୂଚିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହାକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟକୁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବରେ ଆଗେଇ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ- ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାର ପାଇଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ନୁହେଁ- ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନ, 1950 - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ।

ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ମାମଲା ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯେ ବୋରା ଗ୍ରାମସମୂହ ବାଦୀ - ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଉ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଅଧିକାର କରିବାର ଅଧିକାର ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ପାଖରେ ଅଛି ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଉ । ବାଦୀ ଅର୍ଜିରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ଭାରତ ସରକାର (ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ **1936** ମାଧ୍ୟମରେ **1936** ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ସମୟରେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା ଏବଂ ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା; ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ, ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ସମୟରେ, ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ, ଭାଗ-**1**, ଖଣ୍ଡ-**2 (iv)** ସହ ପଠିତ ଧାରା-**3 (1)** ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା; ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ପରେ ଯେତେବେଳେ ସମ୍ବିଧାନ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଏହାର ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା; ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି; ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରଠାରୁ (**1953** ରେ) ଏବଂ ପରେ **1956** ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରଶାସନ ଲାଗୁ କରିଛି ।

ପ୍ରତିବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ନେଇ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **131** ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ରକ୍ଷଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଅନୁଚ୍ଛେଦ **131** ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରିତା ସମ୍ବିଧାନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଥିବାରୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ରାଜ୍ୟ ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **1 (2)** ସହ ପଠିତ ପ୍ରବେଶ **10** କେବଳ ଏହି ଦିଗକୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରେ; ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ **3** ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ସଂସଦ କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ସୀମା ବୃଦ୍ଧି, ହ୍ରାସ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ । ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିନିମୟ ହୋଇଥିବା **'02.06.1936'** ତାରିଖର ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା **829** ଅନୁଚ୍ଛେଦ **131**ର ପ୍ରାବଧାନରେ ଥିବା 'ଅନ୍ୟ ସମାନ ଦସ୍ତାବିଜ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥାଏ; ଯେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ , **1936**ର ଧାରା **3 (2)** ଏବଂ **(3)** କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ବାରଣ

କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର କ୍ଷେତ୍ରର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ, ତାଲୁକ, ଗ୍ରାମ, ମାହାଲ , ଜଙ୍ଗଲ କିମ୍ବା କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଗଭର୍ଣ୍ଣର୍ ଜେନେରାଲ୍ ଙ୍କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ସି. ପି. ସି. ର ଧାରା 80ର ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମକଦ୍ଦମା ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ ତମାଦି ଆଇନର ଅନୁପାଳନ ନଥିଲା । ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶରେ ଥିଲା, ଯାହାର ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଂଶ; ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ମୂଳ ଜମିଦାରୀକୁ ୧୯୦୪ ମସିହାର ମାଡ୍ରାସ ଅଖଣ୍ଡ ମାହାଲ ଅଧିନିୟମ II ର ସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳଟି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଥିଲା ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜମିଦାରୀ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ପୃଥକ ପରରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିଥିଲା;୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ କେବେବି ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ନଥିଲେ; ପ୍ରତିବାଦୀ - ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି; ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶର ଧାରା ୩ (୩) ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏପରି କୌଣସି ବିବାଦ ଉତ୍ଥାପନ ନକରିବା ଯୋଗୁଁ ମକଦ୍ଦମାଟି ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଛି ।

ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

1.1. ଯେହେତୁ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ବୃଦ୍ଧି, ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ଦାବି କରିନାହାଁନ୍ତି, ବରଂ କେବଳ ଏକ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଧୀନରେ ଆସୁଛି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ନିଜେ ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସୀମା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦିତ କ୍ଷମତା ଉପରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବ ନାହିଁ ।

1.2. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମୂଳ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ନୁହେଁ । ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ

ସଚିବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଦଳବଦଳ ହୋଇଥିବା **02.06.1936** ତାରିଖର **(ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 829)** କୁ ଆଇନଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ 'ଅନ୍ୟ ସମାନ ସାଧନ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଚିଠିରେ କେବଳ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଆରକୁ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ (ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ଅଧିକାରିତା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିରେ ବିଶାଖାପାଟମ ଜିଲ୍ଲାର ଚିନ୍ତାଲାପଲ୍ଲୀ ସର୍କଲ ଅଧୀନରେ ରହିଥିଲା), ଏବଂ ଯାହା ତତ୍କାଳୀନ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଆସିବ । ଏହା କେବଳ ସେହି ସମୟରେ ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହା କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କିମ୍ବା ଅଧୀନସ୍ଥ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାକୁ 'ସାମ୍ବିଧାନିକ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଚରିତ୍ରର ଦସ୍ତାବିଜ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ମୋହନ ଚୌଧୁରୀ ବନାମ ମୁଖ୍ୟ ଆୟୁକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ତ୍ରିପୁରା **1964 (3)** ଏସ. ସି. ଆର. **442** ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

ପି. ରାମନାଥ ଆୟାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଆଇନ ଲେକ୍ସିକନ୍, **2ୟ** ସଂସ୍କରଣ, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

2. ଭାରତ ସରକାର (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ, ୧୯୩୬ର ଧାରା ୩ (୨) ଏବଂ (୩) ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟ ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ । ଉଭୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସ୍ୱାଧୀନତାର ଯଥେଷ୍ଟ ପରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ପଦବୀ ଅପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଂସଦ ଦେଶର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ରେ ନ୍ୟାୟିକ ଯାଞ୍ଚକୁ ବାଦ ଦେବା, ଯାହା ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବ ସମୟରେ ଅଧିସୂଚିତ ହୋଇଥିଲା, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବରେ ଆଗକୁ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ନିରର୍ଥକ ।

3. ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଠୋର ଅର୍ଥରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଏହାର ମୂଳ ଅଧିକାରିତା

ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି । ତେଣୁ, ସି. ପି. ସି.ର ଧାରା **80** ଅନୁଯାୟୀ ନୋଟିସ୍ ଏବଂ ତମାଦି ଆଇନର ପାଳନ ନକରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ମାମଲାଟି ବଜାୟ ରହିପାରିବ ।

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ **(1977) 3 ଏସ. ସି. ସି. 592;** *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* **(1977) 4 ଏସ. ସି. ସି. 608, ନିର୍ଭରଶୀଳ ।**

4.1. ଏକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯେ ସମଗ୍ର ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ତତ୍କାଳୀନ ନବଗଠିତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ରହିନାହିଁ, ତାହା ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ଧାରା **3 (2)** ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଭାଗ **II** କୁ ଅଣଦେଖା କରିବ । ଧାରା **3 (2)** ଓଡ଼ିଶାର ଭୂମି ସୀମାକୁ କିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ ତାହା ବିଚାର କରେ । ସେହି ସୀମାଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଧାରା **3 (2)** ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ମାଡ୍ରାସର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ଏକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ମାନଚିତ୍ର ଉପରେ ଏକ ନଜର ପକାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ ବିବାଦରେ ଥିବା ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ସୀମା ସହିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାବରେ ସଂଲଗ୍ନ ନୁହେଁ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସୀମାଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଘୋଷଣା କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମ୍ଭବ ହେବ।

4.**2.** ମାଡ୍ରାସ ସରକାର ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା **02-06-1936** ତାରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା **829** ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବାଦୀ ଏହି ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ମୁଖ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଜମି ସଂଯୋଗ ନଥିବା କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବାଦ କିମ୍ବା ବାରଣ କରେ ନାହିଁ । ଚିଠିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ତାଲିକା Bରେ (ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ) ଉଲ୍ଲିଖିତ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ । ତଥାପି, ପ୍ରତିବାଦୀ ଏହି ଦାବିକୁ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଖଣ୍ଡନ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠିଟି ଗୃହ (ଏ) ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସରକାରୀ ଆଦେଶ ସଂଶୋଧନ [ଜି. ଓ. ଏମ୍.) ସଂଖ୍ୟା **2751** ତାରିଖ **17-10-1936** ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା**,** ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଏକ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା **2752,** ତାରିଖ **14-10-1936** ର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା ଯାହା ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ଯେ ବୋର୍ରା ଗ୍ରାମ ଗୋଷ୍ଠୀ (ପତ୍ର

ସଂଖ୍ୟା **829**, ତାରିଖ **02-06-1936**ରେ ତାଲିକା **B**ର ବିଷୟ **7** ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି) ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟରେ ରହିବ । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ **14-10-1936** ତାରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା **2753** କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ (ଚଡୁଭା ବ୍ୟତୀତ) ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟରେ ରହିଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ **1953** ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ **1956** ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା ।

4.3. ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଗୃହ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସଚିବ (ପ୍ରଦର୍ଶନ **1**) ଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ୦୭-୦୭-୧୯୬୨ ତାରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା ୧୬୭୧ରେ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମା ବାହାରେ ଥିଲା । ଭାରତ ସରକାର ଏହି ଚିଠି ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କୁ (ତାରିଖ **16-8-1962**) ର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା **F 38/4/62**-ଏସ୍ ଆର୍ - ଆର୍ ଆଇ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା **2504 - J/62.8** (ତାରିଖ **30-03-1963**),(ପ୍ରଦର୍ଶ. **3**) ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ **1936** ମସିହାରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ମାଡ୍ରାସ, ଆନ୍ଧ୍ର ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ କ୍ରମାଗତ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନରେ ରହିଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଅତୀତରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାରିତା କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିନାହାଁନ୍ତି । ପ୍ରଦର୍ଶ. **3** ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଦେଶ କୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଘୋଷଣା ସମୟରେ ଏକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାର, ଏହାର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା **38/4/62**-ଏସ୍.ଆର୍. (ଆର୍), [ପ୍ରଦର୍ଶନ. **2**] ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠିର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଉତ୍ତର ପଠାଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଚିଠିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ହେତୁ ଓଡ଼ିଶାର ଅଂଶବିଶେଷ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ , **1936**ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **3 (2)** ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି ।

4.4. ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଧାରା **3** କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାନପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ଚିଠିପତ୍ରକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଅଂଶ ନୁହେଁ; ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିନଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା; ଉକ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହେବା ସମୟରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନରେ ନଥିଲା ଏବଂ ତା 'ପରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ **7.7.1962** ତାରିଖର ଚିଠି ଆଧାରରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (ଅର୍ଜିର ଅନୁଲଗ୍ନକ **"D")**, ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ **1950** ମସିହା ପରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ କୌଣସି ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

5. ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ନଥିଲା ।

6. 1953 ମସିହାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ବିଶେଷ କରି ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସୀମାଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶାସନ କରୁଥିଲା ବୋଲି ବାଦୀ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଏ ନାହିଁ ଯେ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲା, କାରଣ ଏହା ଗ୍ରାମ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରହିଛି ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅଛି । ପ୍ରକୃତରେ, ବାଦୀ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜୟପୁର ମାହାଲ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଜମିଦାରୀ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗର ଏକ ସରଳ ପଠନ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ପରିଷଦ ଆଦେଶର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ବିଚାର କରାଯାଏ ଯେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ମୂଳତଃ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଅଂଶବିଶେଷ ନୁହେଁ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ନୁହେଁ; ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଅର୍ଥ ମାଡ୍ରାସ ଅଖଣ୍ଡ ଭୂସମ୍ପତ୍ତିର ସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଭୂସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବୁଝାଏ କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମୂଳ ସମ୍ପତ୍ତି ବାହାରେ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ

ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ; ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ କିମ୍ବା ଏହାର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଦେଶ ସର୍ବଦା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବହାର କରିଆସିଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସର୍ବଦା ଭୌତିକ ସମୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ।

7. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମୂଳ ମକଦ୍ଦମାର କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥକ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଯଥା: ପ୍ରତିବାଦୀ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶର ଧାରା ୩ (୩) ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କୌଣସି ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରି ନଥିବା କାରଣରୁ ବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଛାଡ଼ କିମ୍ବା ସମ୍ମତି ଯୋଗୁଁ ମକଦ୍ଦମା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ **(1977) 4 ଏସ. ସି. ସି. 608,** ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

8.1.୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା କଥା ବାଦୀ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦସ୍ତାବିଜ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ପ୍ରତିବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ ଯାହା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତିବାଦୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ବୋରା ଗୋଷ୍ଠୀର ଅଂଶବିଶେଷ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଶାଖାପାଟଣା ଜିଲ୍ଲାର ଅନନ୍ତଗିରି ମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ (ପ୍ରଦର୍ଶ ସଂଖ୍ୟା ଇ; କେ/1; କ୍ୟୁ; ଆର) ।

8.2. 1936 ମସିହାର ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ନଥିଲା, ଯଦିଓ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜୟପୁର (ଅବିଭାଜ୍ୟ) ସମ୍ପତ୍ତି ଜମିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପରେ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ବିଶାଖାପାଟମ ଜିଲ୍ଲାର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା ଏବଂ ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟର ବିପରୀତ ଦାବି ସତ୍ତ୍ୱେ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ-ରାଜ୍ୟର ଶୃଙ୍ଗବରପୁକୋଟା ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ

ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀମାନେ ଓଡ଼ିଆକୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଭାଷା ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ମାମଲା ଆଇନ ସନ୍ଦର୍ଭ:

1964 (3) ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 442	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9
(1977) 3 ଏସ. ସି. ସି. 592	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 13
(1977) 4 ଏସ. ସି. ସି. 608	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 13 ଏବଂ 23

ଦେୱାନୀ ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 11/1968 ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ।

ବି. ଏ. ମୋହନ୍ତୀ, ଏଚ୍. ଏସ୍. ଗୁରୁରାଜା, ରାଜ କୁମାର ମେହେଟ୍ଟା, ସୁମନ କୁକ୍ରେଟି, ମମତା ତ୍ରିପାଠୀ, ମୟୂରୀ ବସୁ, ଶୋଭିତ ଜୈନ, ମନୋଜ ସାକ୍ସେନା, ରଜନୀଶ କେ. ସିଂହ, ଟି. ଭି. ଜର୍ଜ, ରାହୁଲ ଶୁକ୍ଲା ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭାରତ**ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1. ଏହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ (ବାଦୀ) ଦ୍ୱାରା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ (ପ୍ରତିବାଦୀ) ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା, ଯାହା ଏକ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 'ବୋରା ମୁଠା' ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଶୁଣା ବୋରା ଗ୍ରାମ ସମୂହ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଗ୍ରାମ ସମୂହ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

2. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅର୍ଜିରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାର (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ, ୧୯୩୬ [ଏହା ପରେ 'ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ' କୁହାଯାଏ] ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସମୟରେ ବୋରା ମୁଠା [ଏହା ପରେ 'ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ') ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା ଏବଂ ଜମିଦାରୀ ପ୍ରଥାର ବିଲୋପ ପରେ ଉକ୍ତ ମାହାଲ

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ହୋଇଗଲା । ବାଦୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ, ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ସମୟରେ, ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଧାରା 3 (1) ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ, ଭାଗ 1, ଧାରା 2 (iv) ରେ ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଯଦିଓ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସହିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାବରେ ସଂଲଗ୍ନ ନୁହେଁ, ତଥାପି ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ଦାବି କରେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ପରେ ସମ୍ବିଧାନ ଲାଗୁ ହେବା ସମୟରେ ଏହା ଏହାର ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା । ଏହି ଅର୍ଜିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା ଯେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି । ବାଦୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରଠାରୁ (1953 ରେ) ଏବଂ ପରେ 1956 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରଶାସନ ଲାଗୁ କରିଛି । ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ଯେ କିପରି ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଲଢୁଆ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଚିଠି (ସଂଖ୍ୟା ୧୬୭୧୫, ସନ୍ଦର୍ଭ ତାରିଖ ୭-୭-୧୯୬୨) ଲେଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟକୁ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇପାରିବେ । ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ତାଙ୍କର 30-3-1963 ତାରିଖର ପତ୍ର (ସଂଖ୍ୟା 2504-ଜେ/62.8) ରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରିବାରେ ନିଜର ଅସମର୍ଥତା ପ୍ରକାଶ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ସଂଖ୍ୟା 539/1957 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବୈଧ ଭାବରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଅଟେ । ତେଣୁ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ୨୪-୧-୧୯୬୪ ତାରିଖର ଚିଠି [ସଂଖ୍ୟା ୩୮/ ୪/୬୨-ଏସଆର (ଆର)] ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଜଣାଇ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏହା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ନାହିଁ । ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରିବାକୁ ମନା କରି ପ୍ରତିବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ଏହାର ଆଞ୍ଚଳିକ ଅଖଣ୍ଡତାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଛି, ଯାହା ଫଳରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀ ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ।ବାଦୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ପରେ (ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1953 ଅଧୀନରେ) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।

3. ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଦାୟର କରିଛି ଏବଂ ଏକ ଘୋଷଣା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ

ଆବେଦନ କରିଛି ଯେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏହାର କିଛି ଗ୍ରାମର ପ୍ରଶାସନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଏହାର ଜମି ଉପରେ ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ କରିଛି । ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ନିମ୍ନରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି :

(i)ଏକ ଘୋଷଣା ଯେ ଅନୁଲଗ୍ନକ "ବି" ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଯେଉଁଥିରେ ୧୨ଟି ପଡ଼ା (ବୋରା ମୁଠା) ସହିତ ମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରାମ ବୋରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ତାହା ବାଦୀଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଦଖଲ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ବାଦୀଙ୍କର ଅଛି ।

(ii) ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରିବା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଲି ଏକ ଘୋଷଣା ।

(iii) ପ୍ରତିବାଦୀର ବେଆଇନ ଦଖଲ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଏବଂ/କିମ୍ବା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳର କୌଣସି ଅଂଶରୁ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ଏବଂ ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଖାଲି କରିବାକୁ ଏବଂ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବାଦୀଙ୍କ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଦଖଲ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ।

(iv)ମକଦ୍ଦମାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଏପରି ଅଧିକ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଯାହା ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେହୁଏ ଏବଂ ଯାହା ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କୁ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ ।

4. ପ୍ରତିବାଦୀ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ) ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ରରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଛନ୍ତି ଯେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁନାହିଁ, କାରଣ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ସୀମିତ କରେ ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀଟି 'ସମ୍ବିଧାନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଧୀନ' । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1 (2) ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ରାଜ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରବେଶ ସଂଖ୍ୟା 10 ରେ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ପରିଚାଳନାଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରତିବାଦୀ

ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ 1935 ର ଧାରା 289 (ii) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ମହାମହିମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଧାରା 3 (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୀମା ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ତେବେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବ । ତେଣୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଦାବି କରି ନଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳ ଜେନେରାଲଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଦାବି କରି ନଥିଲା, ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 1(2) ଲାଗୁ ହେବା ପରେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶରେ ପଡ଼େ, ଯାହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଜିଲ୍ଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ । ବାଦପତ୍ରର ଉତ୍ତରରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଯଦିଓ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ଧାରା 3 (2) କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଏହାର ଧାରା 3 (1) ର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ଯାହା ପ୍ରଦେଶରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପରିଭାଷିତ ଏବଂ ସୀମାବଦ୍ଧ କରେ । ଏହାର ଏକ ପ୍ରକୃତ ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମା ବାହାରେ ଥାଏ, ତେବେ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଜୟପୁର (ଅବିଭାଜ୍ୟ) ମାହାଲର ଉଲ୍ଲେଖକୁ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ମୂଳ ଜମିଦାରୀକୁ 1904 ମସିହାର ମାଡ୍ରାସ ଅବିଭାଜ୍ୟ ମାହାଲ ଆଇନ II ର ସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ସମ୍ପତ୍ତିର ଧାରକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯାହା ଭୌଗୋଳିକ ଭାବରେ ମୂଳ ଜମିଦାରୀ ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା ଏବଂ ଧାରକମାନେ ସେହି ଅଧିଗ୍ରହଣଗୁଡ଼ିକୁ ମୂଳ ଜମିଦାରୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ନ ଥାଇପାରନ୍ତି । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ୱାରା ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏହା ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭୂମି ଅର୍ଜନ ଥିଲା ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜମିଦାରୀ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ପୃଥକ ପରରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳର

ପ୍ରଶାସନ ସର୍ବଦା ଆଇନଗତ ଏବଂ ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ବାଦୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ କେବେବି ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ନଥିଲେ ।

5. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଆଧାରରେ, ବିଚାର ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି:

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ

(1) ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ କି?

(2) ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ , 1936ରେ ଧାରା 3 (2) ଏବଂ (3) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ମକଦ୍ଦମା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ କି ?

(3) ସିପିସିର ଧାରା 80 ଅଧୀନରେ ନୋଟିସ୍ ର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମକଦ୍ଦମା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ କି ?

(4) ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି କି?

ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ

(5) ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା କି ?

(6) ଭାରତ ସରକାର (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ , 1936 ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ହୋଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଅଂଶ ଗଠନ କରିଥିଲା କି ?

(7) ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ମୂଳତଃ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା କି ଏବଂ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଅଂଶ କି ?

(8) ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ବିବାଦିତ ଅଞ୍ଚଳ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଥିଲା କି ?

(9) ଉକ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହେବା ସମୟରେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନରେ ରହିଥିଲା କି ଏବଂ ତା 'ପରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ରହିଲା କି ?

(10) ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ ହୋଇଥିବା 7.7.1962 ତାରିଖର ଚିଠିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି (ଅର୍ଜିର ଅନୁଲଗ୍ନକ "D"), 1950 ପରେ ବାଦୀ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ଦାବି କରିପାରିବେ କି ?

(11) ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ଶବ୍ଦଟି ମାଡ୍ରାସ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ମାହାଲର ସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ମାହାଲ ବୁଝାଏ କି, କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମୂଳ ମାହାଲ ବାହାରେ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ?

(12) ପ୍ରତିବାଦୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଦେଶ ସର୍ବଦା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବହାର କରିଆସିଛନ୍ତି କି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା କି ?

(13) କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି କି ?

(14) ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶର ଧାରା 3 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କୌଣସି ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରି ନଥିବା କାରଣରୁ ବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଛାଡ଼ କିମ୍ବା ସମ୍ମତି ଯୋଗୁଁ ମକଦ୍ଦମାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି କି ?

(15) ବାଦୀ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର କି ଏବଂ ଯଦି ହଁ ତେବେ କେଉଁ ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ?

<u>ପୁନଃ: ପ୍ରସଙ୍ଗ</u>

6. ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା 1.4.1936 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବୋର୍ରା ଗ୍ରାମସମୂହ (ଯଥା ବୋରା ଏବଂ ବାରଟି ପଡ଼ା) ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟ ଭୂମି ସହିତ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଭାବରେ ସଂଲଗ୍ନ ନୁହେଁ । ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସୀମା ବୋରା ଏବଂ ଏହାର ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରୁ 11 କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ (ବିମାନ ଦୂରତାରେ) ଅବସ୍ଥିତ । ଏହି ଗ୍ରାମ ସମୂହ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ପୂର୍ବରୁ ଜୟପୁର (ଅବିଭାଜ୍ୟ)

ମାହାଲ, ଏକ ଜମିଦାରିର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା:

ଭାଗ-2

ଓଡ଼ିଶାର ସଂଜ୍ଞା ଏବଂ ପୃଥକୀକରଣ ତାରିଖ

3. (1) ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ (ଏହା ପରେ ଏହି ଆଦେଶ ରେ "ଓଡ଼ିଶା" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଏହି ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଭାଗ-1 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଗଠିତ ହେବ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଧିନିୟମ ଦୁଇ ଶହ ଊନତିରିଶ ଧାରାର ଉପ-ଦଫା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ, ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ହେବ ନାହିଁ ।

3. (2) ଓଡ଼ିଶାର ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମା ଉକ୍ତ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହେବ ।

3. (3) ଯଦି ଏହି ଆଦେଶ ଜାରି ହେବା ସମୟରେ ଥିବା ସୀମା ସମ୍ପର୍କରେ, ଉକ୍ତ ଅନୁସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଯେକୌଣସି ଜିଲ୍ଲା, ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ, ତାଲୁକ, ଗ୍ରାମ, ଜମି, ଜଙ୍ଗଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର କିମ୍ବା ଓଡ଼ିଶାର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ତେବେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ରାଜ୍ୟପାଳ ଜେନେରାଲଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ, ଯାହାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବ ।

ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କରିବ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି:

ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ

ଭାଗ-1

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ

1. ଏହି ଆଦେଶ ତାରିଖରେ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ସେହି ଅଂଶକୁ ଓଡ଼ିଶା ଡିଭିଜନ କୁହାଯାଏ ।

2. ମାଡ୍ରାସ୍ ପ୍ରଦେଶରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର:-

(i) ଗଞ୍ଜାମ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ ଭୂଖଣ୍ଡ;

(ii) ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଅଣ-ଏଜେନ୍ସି ଭାଗର ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା, ଘୁମୁସର, ଆସ୍କା, ସୁରଡ଼ା, କୋଦଳା ଏବଂ ଛତ୍ରପୁର ତାଲୁକ ଏବଂ ଇଛାପୁର ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁର ତାଲୁକର ଅଧିକ ଅଂଶ ଏହି ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ରେଖାର ଉତ୍ତର ଏବଂ ପଶ୍ଚିମରେ ଅବସ୍ଥିତ;

(iii) ଉକ୍ତ ରେଖାର ଉତ୍ତର ଏବଂ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ପର୍ଲାକିମେଡ଼ି ମାହାଲର ଯେଉଁ ଅଂଶ ରହିଛି; ଏବଂ

(iv) ଭାଇଜାଗାପାଟମ୍ ଜିଲ୍ଲାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ, ଅର୍ଥାତ୍ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ଏବଂ ପୋଟାଙ୍ଗି ତାଲୁକର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ସେହି ମାହାଲରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ଲାଗୁ ହେବା ପରେ, ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରବେଶ ସଂଖ୍ୟା 10 ରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିସର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏହି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛି ଯେ ମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରାମ ବୋରା ସହିତ ୧୨ଟି ପଡ଼ା (ବୋରା ମୁଠା) ବାଦୀଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଦଖଲ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ବାଦୀଙ୍କର ରହିଛି ।

7. ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଏବଂ ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପ୍ରତିବାଦୀ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତା ର ଅଭାବ ରହିଛି ଏବଂ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତା ର ଅଭାବ କାରଣରୁ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ:

"131. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୂଳ ଅଧିକାରିତା- ଏହି ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବାଦ ଦେଇ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଯେକୌଣସି ବିବାଦରେ ମୂଳ ଅଧିକାରିତା ରହିବ -

(a)......

(b)....

(c) ଦୁଇ ବା ତତୋଧିକ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ,

ଯଦି ଏବଂ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବିବାଦରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ (ଆଇନ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟର) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛି ଯାହା ଉପରେ ଏକ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କିମ୍ବା ବ୍ୟାପ୍ତି ନିର୍ଭର କରେ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଉକ୍ତ ଅଧିକାରିତା କୌଣସି ସନ୍ଧି, ରାଜିନାମା, ଚୁକ୍ତିପତ୍ର , ବୁଝାମଣା, ସନଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁରୂପ ଦଲିଲରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କୌଣସି ବିବାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହେବ ନାହିଁ, ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବ, ଏପରି ଆରମ୍ଭ ପରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରହିଛି, କିମ୍ବା ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରିତା ଏପରି ବିବାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହେବ ନାହିଁ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

8. ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଦୁଇଟି ଆଧାରରେ ରହିଛି । ପ୍ରଥମ ଆପତ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ମୂଳ ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ବିଧାନର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ଅଛି, ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ରାଜ୍ୟ ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ବାରଣ କରାଯାଇଛି କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1 (2) ସହିତ ପ୍ରବେଶ 10 ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ଦିଗକୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରେ । ଆପତ୍ତିର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୂତ୍ର ହେଉଛି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3 ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉପାୟରେ କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ସୀମା ବୃଦ୍ଧି, ହ୍ରାସ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସଦ ହିଁ ସକ୍ଷମ । ଏହି ଯୁକ୍ତିର ଜବାବରେ, ବାଦୀ ପ୍ରାର୍ଥନାର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ସୀମା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ ବରଂ, ପ୍ରାର୍ଥନା କେବଳ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଏକ ଘୋଷଣା ଚାହୁଁଛି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବିଧାନର ସୂଚୀ I ର ପ୍ରବେଶ 10 ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ପରି ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଆସେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅଧିକାର ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଅଧିକାର ବାଦୀଙ୍କର ଅଛି । ବାଦୀ ମଧ୍ୟ ଏକ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରିବାକୁ ଦାୟୀ । ଯେହେତୁ ବାଦୀ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ବୃଦ୍ଧି, ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିନାହାଁନ୍ତି, ବରଂ କେବଳ ଏକ ଘୋଷଣା ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରିତା ଅଧୀନରେ ଆସେ, ଆମେ ଏହି ମତ ସହିତ ସହମତ ହେବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ଯେ ଧାରା 131 ନିଜେ ଏହି ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ବାଦୀର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

ଲଗାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସୀମାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଅନୁମୋଦିତ କ୍ଷମତା ଉପରେ କୌଣସି ଅତିକ୍ରମଣ ହେବ ନାହିଁ ।

୨. ଏହି ମୋକଦ୍ଦମା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131ର ପ୍ରାବଧାନରେ ବାରଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ବାଦୀଙ୍କ ଦାବିର ଆଧାର ଏବଂ ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ, ନିଜର ଦାବିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ, ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୦୨.୦୬.୧୯୩୬ ତାରିଖରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଚିଠି (ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା ୮୨୯) ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛି (ଯାହା ବାଦୀଙ୍କ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୫ ,ପ୍ରଦର୍ଶ ୬୦ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) । ତାଲିକା 'A' ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା (ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ) ଅରକୁ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନ ଏବଂ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ସେହି ସମୟରୁ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ଭିଜାଗପଟମ ଜିଲ୍ଲାର ଚିନ୍ତାପାଲି ସର୍କଲର ଅଧିକାରିତାରେ ଆସିବା ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଏହି ଚିଠି ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଚିଠିରେ ଆହୁରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ (ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ) ତାଲିକା 'B' ରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଅଧୀନରେ ଆସିବ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚନା କରିଥିବା ଯେକୌଣସି ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନ ଅଧୀନରେ ଆସିବ । ଏହି ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇଥିବା ଯୋଗାଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ, ଆମ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଚିଠିଟି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା 'ଅନ୍ୟ ସମାନ ସାଧନ' ପ୍ରକାଶନ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଛି କି ? ଯଦି ଚିଠିପତ୍ର ପ୍ରକୃତରେ ଉକ୍ତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଆସେ, ତେବେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିକୁ କିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ, ଆମେ *ଶ୍ରୀମୋହନ ଚୌଧୁରୀ ବନାମ ମୁଖ୍ୟ କମିଶନର, ତ୍ରିପୁରା କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ*, [1964] 3 ଏସ. ସି. ଆର. 442, (ବି. ପି. ସିହ୍ନା, ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ପୃଷ୍ଠା 454 ରେ) ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା :

> "ଏହି ଧାରାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ଏକ "ସାଧନ" ଅଟେ କି?ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ "ସାଧନ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ସେହି ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଥିରେ ଏହାକୁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ

ଆଇନଗତ ଭାଷାରେ ବୁଝାଯାଇଥାଏ । ଷ୍ଟ୍ରାଉଡ୍‌ଙ୍କ ଜୁଡିସିଆଲ୍ ଡିକ୍ସନାରୀ ଅଫ୍ ୱାର୍ଡସ୍ ଆଣ୍ଡ ଫ୍ରେଜ୍‌ଜ (ତୃତୀୟ ସଂସ୍କରଣ, ଖଣ୍ଡ ୨, ପୃଷ୍ଠା ୧୪୭୨) ରେ, "ସାଧନ " କୁ ନିମ୍ନମତେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି:

> "ଏକ 'ସାଧନ' ହେଉଛି ଲେଖିବା, ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆଇନଗତ ପ୍ରକାରର ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ଆମଦାନୀ କରିଥାଏ ।ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଏହି ଶବ୍ଦରେ ସଂସଦର ଏକ ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ..... (11) ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ଅଧିନିୟମ 1881 (44 ଏବଂ 45 ଭି ଆଇ ସି ଟି.ସି. 41), ଧାରା 2 (xiii), 'ସାଧନ' ରେ ଦଲିଲ, ଇଚ୍ଛାପତ୍ର, ସଂଲଗ୍ନପତ୍ର, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ସଂସଦର ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।"

ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଜଡିତ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ଏକ ସନନ୍ଦ କିମ୍ବା ଏକ ରେକର୍ଡ କିମ୍ବା ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରକୃତିର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେଖାକୁ ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ। କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହାକୁ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆଇନଗତ ଲେଖାର ଉଲ୍ଲେଖ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ପଡିବ ଯେପରିକି ଏକ ଆଇନ କିମ୍ବା ଅଧୀନସ୍ଥ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆଦେଶ କିମ୍ବା ସାମ୍ବିଧାନିକ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଚରିତ୍ରର କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ୍ ...... "

ପି. *ରାମନାଥ ଆୟାର, ଲ' ଲେକ୍ସିକନ୍, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ (ୱାଧୱା* ଆଣ୍ଡ କୋ., ୧୯୯୭) ପୃଷ୍ଠା ୯୫୭ରେ, "ସାଧନ" ଶବ୍ଦକୁ ଏହିପରି ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି:

> "କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ, ଚୁକ୍ତିନାମା, ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ଏକ ଦଲିଲ, ଚୁକ୍ତିନାମା, ରିଟ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଭାବରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରକାଶନ ଦେବାର ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ଏକ ଲେଖା । 'ଏକ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ସଂଶୋଧନ କରିବା କିମ୍ବା ସମାପ୍ତ କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଲେଖା; ହସ୍ତାନ୍ତର ଦଲିଲ, ଅନୁଦାନ, ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର, ଚୁକ୍ତିନାମା ଇତ୍ୟାଦି । ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆଇନଗତ ଲେଖା, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏକ ରେକର୍ଡ ଦଲିଲ କିମ୍ବା ଲିଖିତ ଉପକରଣ । ଲିଖିତ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେକୌଣସି ଜିନିଷ; ଲିଖିତ ଦସ୍ତାବିଜ, କିମ୍ବା ଲେଖାର ସାଧନ; ବିଶେଷକରି, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ

କିମ୍ବା ଗମ୍ଭୀର ଚରିତ୍ରର ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ । ସାଧନ ହେଉଛି ଏକ ଶବ୍ଦ ଯାହା ପ୍ରାୟତଃ ଲେଖାକୁ ପ୍ରମାଣର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ଏବଂ ଲେଖାକୁ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରକାଶନ ଦେବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ; କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ, ଚୁକ୍ତି, ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟଧାରାର ପ୍ରକାଶକ ଲେଖା; କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଆଦେଶ ଧାରଣ କରିଥିବା ଲେଖା...."

10. ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାନପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ଚିଠିର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଏହି ଚିଠିରେ କେବଳ ସେହି ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଅରକୁ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଅଧୀନରେ ଆସିବ (ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ, ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିରେ ଭିଜାଗପାଟମ ଜିଲ୍ଲାର ଚିନ୍ତାଲାପଲ୍ଲୀ ସର୍କଲ ଅଧୀନରେ ରହିଲା), ଏବଂ ଯାହା ତତ୍କାଳୀନ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଆସିବ । ଏହି ଚିଠିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ ଏହାକୁ ଆଇନଗତ ଅର୍ଥରେ 'ଅନ୍ୟ ସମାନ ସାଧନ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଚିଠିଟି କେବଳ ସେତେବେଳେ ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଜଣାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା କୌଣସି ବିଧାନ କିମ୍ବା ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଧାନର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । କିମ୍ବା ଏହାକୁ 'ସାମ୍ବିଧାନିକ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ ପ୍ରାଧିକରଣ ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଚରିତ୍ରର ଦସ୍ତାବିଜ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୂଳ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ଏହି ରକ୍ଷଣଶୀଳତାର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ ରଖିଛୁ ।

<u>ପୁନଃ: ପ୍ରସଙ୍ଗ 2</u>

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ରରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ, ତାଲୁକ, ଗ୍ରାମ, ସମ୍ପତ୍ତି, ଜଙ୍ଗଲ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଯେକୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିକାରିତା ରହିବ ନାହିଁ । ଅପରପକ୍ଷରେ, ବାଦୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ 1936ରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ

ହେବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ହିଁ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, କାରଣ ତତ୍କାଳୀନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ସହିତ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ, ଅଧିନିୟମ 1952 ଅନୁଯାୟୀ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏହି ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରୁ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ବାସ୍ତବରେ, ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ଦୃଢ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ 1950 ରେ ସମ୍ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଏହାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା କିନ୍ତୁ 1953 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ପରେ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଥିଲା ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 1956 ରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ପ୍ରତିବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ସେତେବେଳେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଏହାର ଆଇନଗତ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ।

12. ଉଭୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସ୍ୱାଧୀନତାର ଯଥେଷ୍ଟ ପରେ ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ପଦବୀ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସଦ ଦେଶର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ରେ ନ୍ୟାୟିକ ଯାଞ୍ଚକୁ ବାଦ ଦେବା, ଯାହା ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବ କାଳରେ ଅଧିସୂଚିତ ହୋଇଥିଲା, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବରେ ଆଗକୁ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ନିରର୍ଥକ । ତଦନୁସାରେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପୁନଃ: ପ୍ରସଙ୍ଗ 3 ଏବଂ 4

13. ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଏକତ୍ର ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ଉଭୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ମୂଳ ମକଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କ୍ଷମତା ସହିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବିଚାର ସହିତ ଜଡିତ । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦୁଇଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆଧାରରେ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରଥମତଃ, ଯେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1908 [ଏହା ପରେ 'ସିପିସି']ର ଧାରା 80 ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ୧୯୬୩ ମସିହାର ତମାଦି ଆଇନର ଧାରା ୫୮ ଅନୁଯାୟୀ, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାରର ସ୍ୱରୂପ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା ଅବଧି ହେଉଛି ଅଧିକାର

ଉତ୍ପନ୍ନ ତାରିଖରୁ କେବଳ ତିନି ବର୍ଷ I ଯଦି କୌଣସି ଅଧିକାର ଥାଏ, ତେବେ ତାହା ବାଦୀଙ୍କୁ ୦୧-୦୪-୧୯୩୬ ତାରିଖରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା I *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ (୧୯୭୭)* ୩ SCC ୫୯୨ ରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ର ପରିସରକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି, ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି [ଯେପରିକି ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ସେତେବେଳେ ଥିଲା] କହିଥିଲେ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ମକଦ୍ଦମାରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ସାମିଲ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଆଇନ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟର, ଯାହା ଉପରେ ଏକ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କିମ୍ବା ପରିସର ନିର୍ଭର କରେ I ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କିମ୍ବା ପରିସର ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ବିବାଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ ମଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା I *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* (1977) 4 ଏସ. ସି. ସି. 608 ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼, [ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଭାବରେ] ରାୟ ଦେଇଥିଲେ :

> "162. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାରିତାକୁ ସାଧାରଣ ନିୟମର ଆଧାରରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯାହା ଏକ ମକଦ୍ଦମା ପରିଚାଳନାଯୋଗ୍ୟ କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ I ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ନିସନ୍ଦେହରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ 'ମୂଳ ଅଧିକାରିତା' ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟର ସବୁଠାରୁ ସାଧାରଣ ରୂପ ହେଉଛି ଏକ ମକଦ୍ଦମା I କିନ୍ତୁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା ମୂଳ ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତିର ବିବାଦକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାରିତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଏକ ସାଧାରଣ ମକଦ୍ଦମା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସମାନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରୟୋଗ ହେବ, ଏକ ମକଦ୍ଦମାର ନିୟମ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ବିଚାର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ସର୍ବନିମ୍ନ ସୋପାନର ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ I ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ, ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅଧୀନରେ ଆଗତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 'ମକଦ୍ଦମା'

ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି, ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଏପରି ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ ବ୍ୟବହାର କରେ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରଥମ ଅଦାଲତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ମନୋନୟନ ଏବଂ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ନାହିଁ I ଏହା ଏକ 'କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ' ବିଷୟରେ କୁହେ ନାହିଁ, ଯାହା ସାକ୍ଷୀ କାର୍ଯ୍ୟର ଶବ୍ଦରେ ଜଣାଶୁଣା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନଗତ ଗୁରୁତ୍ୱର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି I ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏହା 'ବିବାଦ' ଶବ୍ଦକୁ ବ୍ୟବହାର କରେ, ଯାହା ଆଇନର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦାବଳୀର ଅଂଶ ନୁହେଁ I କିନ୍ତୁ ସର୍ବୋପରି, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131, ଯାହା ଏକ ପ୍ରକାର ଏହାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଏକ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହିତା, ତାହା କେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ I ସେହି ସର୍ତ୍ତଟି ଏହି ଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ: "ଯଦି ଏବଂ ଯେତେଦୂର ବିବାଦରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ (ଆଇନ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟ) ଜଡିତ, ଯାହା ଉପରେ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କିମ୍ବା ପରିସର ନିର୍ଭର କରେ I" ତେଣୁ, ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମୂଳ ଅଧିକାରିତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଏକମାତ୍ର ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ତାହା ହେଉଛି ଖଣ୍ଡ (a) ରୁ (c) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦରେ ଏପରି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ସାମିଲ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଉପରେ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କିମ୍ବା ପରିସର ନିର୍ଭର କରେ I"

ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଥିଲେ:

"୧୬୩ ......ମୁଁ ବିଚାର କରେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ଭାବରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏକ ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଛି ଯାହା ପ୍ରାଥମିକ ଅଦାଲତର ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ରକୁ ବନ୍ଧନ କରୁଥିବା ବିଚାର ଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ, ଯାହା ଏକ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକୃତିର ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ବିଚାର କରେ I ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ଉପୁଜିଥିବା ବିବାଦର ପ୍ରକୃତି, ରୂପ ଏବଂ ସାର ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ସାଧାରଣ ମକଦ୍ଦମାରେ ବିଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଦାବିର ପ୍ରକୃତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ I"

ଏହି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରି, ପି. ଏନ୍. ଭଗବତୀ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି [ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ସେତେବେଳେ ଥିଲା] କହିଥିଲେ:

"165. ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ଅଟେ । ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ - ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଟିର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସାମ୍ବିଧାନିକ କ୍ଷମତା ରଖେ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଠୋର ଅର୍ଥରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଏହାର ମୂଳ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରେ । ତଦନୁସାରେ, ପ୍ରସଙ୍ଗ 3 ଏବଂ 4ର ଉତ୍ତର ବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

<u>ପୁନଃ: ପ୍ରସଙ୍ଗ 6,8,9 ଏବଂ 10</u>

ଏହି ଚାରୋଟି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏକାଠି ନିଆଯାଇଛି କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ସହିତ ଜଡିତ ଏବଂ ମାମଲାଟିର ଚରମଫଳ ମୁଖ୍ୟତଃ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଜୟପୁରର ପୂର୍ବତନ ଜମିଦାର ଜୟପୁରର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ମାଦୁଗୁଲା ଏବଂ ପାଚିପେଣ୍ଟାର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ସମସ୍ତ ମାହାଲ 01-04-1936 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ୍ରାସର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ତେବେ, ଭାରତ ସରକାର ଆଇନ, ୧୯୩୫ର ଧାରା ୨୮୯ (iii) ଅନୁଯାୟୀ, ମହାମହିମ ରାଜା ସମ୍ରାଟ ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ପାସ କରିଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ବିଭାଜିତ ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଜୟପୁର ମାହାଲ ଗଠନ କରୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ । ମହାମହିମ ପରିଷଦ ସେହି ଦିନ (ଅର୍ଥାତ୍ 3-03-1936) ଭାରତ ସରକାର ଆଇନ, 1935 ର ଧାରା 91 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତ ସରକାର (ବାଦ ପଡ଼ିଥିବା ଏବଂ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବାଦ ପଡ଼ିଥିବା ଅଞ୍ଚଳ) ଆଦେଶ 1936 [ଏହାପରେ 'ପରିଷଦ ଆଦେଶ' ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି] ଜାରି କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ର ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ଯାହା ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିରେ ଭିଜାଗପାଟମ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବାର ଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶର ପ୍ରଭାବ ଜୟପୁର ହସ୍ତାନ୍ତର ଥିଲା, ଯାହା ଏହାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ବୋର୍ରା, ଗେଟଭାଲସା ଇତ୍ୟାଦି ଗ୍ରାମକୁ

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଜୟପୁର ମାହାଲ ଯାହାକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, 1952 ଅନୁସାରେ ବିଲୋପ କରାଯାଇଥିଲା ।

15. ବାଦୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ପରିଷଦ ଆଦେଶ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଜୟପୁରର ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛି ଏବଂ ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିରେ ରଖିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରଥମ ଭାଗ ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ଧାରା 3ର ଶବ୍ଦ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଧାରା ପ୍ରଦାନ କରେ:-

> "(I) ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ (ଏହା ପରେ ଏହି ଆଦେଶ ରେ (ଓଡିଶା) ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ଏହି ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଭାଗ-1 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ହେବ, ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ସମ୍ପର୍କିତ ଆଇନର ଧାରା ଦୁଇଶହ ଅଣାନବେ ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖରୁ, ସେହି ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ, ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସୀ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଦେଶର ଅଂଶ ହେବ ।"

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଭାଗ 1 ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କରିଥିଲା । ଏହି ଭାଗର ଖଣ୍ଡ 2 (iv) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବିଶାଖାପାଟନମ୍ ଜିଲ୍ଲାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଞ୍ଚଳ, ଅର୍ଥାତ୍ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ଏବଂ ପୋଟାଙ୍ଗି ତାଲୁକର ସେହି ଅଂଶ ଯାହା ସେହି ମାହାଲରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଉପରେ ଉଦ୍ଧୃତ ଭାଷା ଆଧାରରେ, ଏହା ଦୃଢ଼ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମଗ୍ର ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲକୁ ତତ୍କାଳୀନ ନବଗଠିତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ରହିନଥିଲା । ତେବେ ଏଭଳି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଧାରା 3 (2) ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗକୁ ଅଣଦେଖା କରିବ । ଧାରା 3 (2) ରେ ଓଡ଼ିଶାର ଭୂମି ସୀମା କିପରି ପରିଭାଷିତ କରାଯିବ ତାହା ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ସେହି ସୀମାରେଖା ଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର

ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଧାରା 3 (2) ଏବଂ ଭାଗ II ଦ୍ୱାରା ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ମାଡ୍ରାସର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ଏକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ମାନଚିତ୍ର ଉପରେ ଏକ ନଜର ପକାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ ବିବାଦରେ ଥିବା ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ସୀମା ସହିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାବରେ ସଂଲଗ୍ନ ନୁହେଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସୀମାଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଘୋଷଣା କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମ୍ଭବ ହେବ ।

16. ତେବେ, ବାଦୀ ଦୁଇଟି ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଧାରାବାହିକତାର ମାନଦଣ୍ଡରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଶଙ୍କର ଭୂଖଣ୍ଡର ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇଛି, ଯାହା ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଏକ ପରିକ୍ଷେତ୍ର ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ପଣ୍ଡିଚେରୀ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଯେଉଁଥିରେ କିଛି ପରିକ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯାହା ପରସ୍ପରଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭୌତିକ ଦୂରତାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ତଥାପି, ଏହି ଦୁଇଟି ଉଦାହରଣ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଐତିହାସିକ ବିଚାର ସହିତ ଜଡିତ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ବିବାଦ ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଶଙ୍କର ଭୂଖଣ୍ଡର ଉଦାହରଣ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ କାରଣ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବରୁ ସାରଙ୍ଗଡର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା, ଏକ ପୂର୍ବତନ ଦେଶୀୟ ରାଜ୍ୟ ଯାହା 1-1-1948 ରେ ଭାରତ ସଂଘରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟରେ ଶଙ୍କର ଭୂଖଣ୍ଡର ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତିକରଣକୁ ପ୍ରବେଶର ଏକ ସାଧନରୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମକଦ୍ଦମା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ବିଚାର ଆହ୍ୱାନ କରେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ପଣ୍ଡିଚେରୀ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଫ୍ରାନ୍ସ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଫ୍ରାନ୍ସ ସରକାରଙ୍କ ସହ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ପଣ୍ଡିଚେରୀକୁ ଭାରତ ସଂଘ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ଅଦାଲତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏପରି ଚୁକ୍ତିର ବୈଧତା ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜନୈତିକ ଆଲୋଚନାର ଫଳାଫଳ ଥିଲା । ସାଧାରଣ ନିୟମ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶର ବିସ୍ତାର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ନିରନ୍ତରତା ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବା ଉଚିତ ।

17. ବାଦୀ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଉକ୍ତିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ମୁଖ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଜମି ସଂଯୋଗ ନଥିବା କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବାଦ ଦେଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବାରଣ କରି ନାହିଁ I ଏହି ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ, ବାଦୀ ମାଡ୍ରାସ ସରକାର ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା ୪29, ତାରିଖ 02-06-1936 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ତାଲିକା ‘B’ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ (ମାଡ୍ରାସ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ) ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ I ତେବେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ଏହି ଦାବିକୁ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଖଣ୍ଡନ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠିଟି ଗୃହ (ଏ) ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସରକାରୀ ଆଦେଶ ସଂଶୋଧନ [ଜି. ଓ. ଏମ୍.] ସଂଖ୍ୟା 2751 ତାରିଖ 17-10-1936 ଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ 14-10-1936 ତାରିଖର ଅନ୍ୟ ଏକ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 2752, ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା ଯାହା ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ଯେ ବୋର୍ରା ଗ୍ରାମ ଗୋଷ୍ଠୀ (ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ୪29, ତାରିଖ 02-06-1936 ରେ ତାଲିକା ‘B’ ରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟା 7 ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି) ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟରେ ରହିବ I ପ୍ରତିବାଦୀ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ 14-10-1936 ର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 2753 କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ (ଚତୁଭା ବ୍ୟତୀତ) ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟରେ ରହିଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟର ଏବଂ ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା I

18. ଆମକୁ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଉଚିତ ଯେ ବାଦୀ ରାଜ୍ୟ ୦୬-୦୬-୧୯୬୨ ତାରିଖର ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ୧୬୭୧, ରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଗୃହ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସଚିବ (ପ୍ରଦର୍ଶ ୧) ଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମା ବାହାରେ ଥିଲା I ଚିଠିରେ କୁହାଯାଇଛି:

> " ...... କିନ୍ତୁ ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ବାହ୍ୟ ସୀମା ଭାଗ-2 ରେ ସୂଚିତ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଗଣନା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଫଳସ୍ୱରୂପ "ବୋରା ମୁଠା" ଯାହା ଜୟପୁରର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ମାହାଲର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା, ତାହା

ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରଦେଶରେ (ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ) ରହିଥିଲା ଏବଂ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି ।"

ଅଧିକନ୍ତୁ, 1936 ର ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଚିଠିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା:

"...... ଏହି ସରକାର ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓଡ଼ିଶାର ମାନଚିତ୍ରରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଭୁଲରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା, ଏହା ଏହି ରାଜ୍ୟର ଆଇନଗତ ଦାବିକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ସେମାନେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କୁ 'ବୋରା ମୁଠା' କୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ ଆଦେଶ , 1936 ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ଅଂଶ ହୋଇଥାଏ ।"

ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଭାରତ ସରକାର ଏହି ଚିଠି ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 38/ 4/62-ଏସ୍ ଆର୍ - ଆର୍ ଆଇ (ତାରିଖ 16-8-1962) ମାଧ୍ୟମରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ, ଯାହାର ଉତ୍ତର ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 2504 – J / 62.8 (ତାରିଖ 30-03-1963), (ପ୍ରଦର୍ଶ 3) ମାଧ୍ୟମରେ ପଠାଇଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା:

"1936 ମସିହାରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ମାଡ୍ରାସ, ଆନ୍ଧ୍ର ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ କ୍ରମାଗତ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନରେ ରହିଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଅତୀତରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାରିତା କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିନାହାନ୍ତି ।"

ପ୍ରଦର୍ଶନ 3 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 539/1957 ର ଆଦେଶ କୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଘୋଷଣା ସମୟରେ ଏକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାର, ଏହାର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 38/4/62-ଏସ୍ ଆର୍ (ଆର୍), [ପ୍ରଦର୍ଶନ 2] ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠିର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଉତ୍ତର ପଠାଇଥିଲେ, ଯାହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଉଦ୍ଧୃତାଂଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "ଚିଠିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ହେତୁ ଓଡ଼ିଶାର ଅଂଶବିଶେଷ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ ପାରିନଥାନ୍ତା ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ (ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବିଧାନ) ଆଦେଶ, 1936ରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3 (2) ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାହ୍ୟ ଭୂମି ସୀମାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଭାରତ ସରକାର ବୋରା ମୁଠା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବାରେ ଅକ୍ଷମତା ପାଇଁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ।"

ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ଧାରା 3 କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାନପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ଚିଠିପତ୍ରକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରତିବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି ।

<u>ପୁନଃ :ପ୍ରସଙ୍ଗ 5</u>

19. ପ୍ରସଙ୍ଗ 6,8,9 ଏବଂ 10 ର ଉତ୍ତର ଦେବା ସମୟରେ ଆମ ଦ୍ୱାରା ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଉ କୌଣସି ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ପ୍ରତିବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

<u>ପୁନଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ 7,11 ଏବଂ 12</u>

20. ଅର୍ଜି, ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ର ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ରର ଜବାବ ଆଧାରରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରତିବାଦୀ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ପ୍ରାଚୀନ ଜମିଦାରିକୁ ଏକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ମାଡ୍ରାସ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ମାହାଲ 1904 ର ଅଧିନିୟମ II ର ଅନୁସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ଧାରକମାନେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜମି ଏବଂ କୋଠା ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯାହାର ସ୍ଥାନ ମୂଳ ଜମିଦାରୀଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି ଅଧିଗ୍ରହଣଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ପ୍ରଦେଶରେ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଧାରକ ଏପରି ଅଧିଗ୍ରହଣଗୁଡ଼ିକୁ ମୂଳ ଜମିଦାରୀ ସହିତ

ସଂଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଏପରି ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଥିଲା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଅଛି । ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ପୂର୍ବରୁ ଏକ ପରରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିଥିଲା ଯାହା ଅନ୍ୟ ଏକ ଜମିଦାରୀ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରହିଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁସରଣ କରି, ପ୍ରତିବାଦୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ପରିଷଦ ଆଦେଶ କେବଳ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିଥିଲା ଯେ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲ ମୂଳ ଜମିଦାରୀ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଆସିବ । ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିବା ପରିଷଦ ଆଦେଶର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଭୟ ସରକାର, ଯଥା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ତଥା ମାଡ୍ରାସର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏହି ମାମଲା କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ବାଦୀ କେବେବି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ରେକର୍ଡଗୁଡିକ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଏକ ତାଲୁକର ଅଂଶ ଥିଲା ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ସମ୍ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସମୟରେ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁସୂଚୀ 1 ର ପ୍ରବେଶ 10 ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ପରି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ 1953 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଏହାର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା ।

21. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ବାଦୀ ପ୍ରତିବାଦର ଜବାବରେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ମାଡ୍ରାସ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ମାହାଲର ଆଇନ (୧୯୦୪ର II) ର ସୂଚୀରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା । ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ବୋଲି ବାଦୀ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ବାଦୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ କେବେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଅଧୀନରେ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିନଥିଲେ । ଏହି ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ, ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 1952 ରେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ମାଧ୍ୟମରେ ମାହାଲର ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରିତା ଅଧୀନରେ ରହିଥିଲା । ବାଦୀ 1784 ମସିହାରେ ଇଷ୍ଟ ଇଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସଂକଳିତ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଜମିଦାରୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ଜୟପୁରର ଜମିଦାର ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବାର୍ଷିକ 25 ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ

କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ 1893 ମସିହାରେ ଜୟପୁରର ମହାରାଜା ବୋରାର ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ବୋରା ଗ୍ରାମ ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ । ଏହିପରି ବାଦୀ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ଦାବି ଏହାର ଦଖଲ ଏବଂ ଜ୍ଞାନରେ ଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକର ବିପରୀତ ।

22. ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ, ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବାଦୀଙ୍କୁ ଦେବା ପାଇଁ ମନା କରିବା ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ବାଦୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କାରଣ ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ୧୯୫୩ ପରେ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ୧୯୫୭ ପରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରଶାସନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶର ଅଧିସୂଚନା ପୂର୍ବରୁ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଅଂଶ ଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିବାଦ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତଥାପି, ବାଦୀ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶାସନ କରୁଥିଲା, ବିଶେଷକରି ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସୀମାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରେ ନାହିଁ ଯେ ବାଦୀ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, କାରଣ ଏହା ଏପରି ଗ୍ରାମ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରହିଛି ଯାହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରହିଛି । ବାସ୍ତବରେ, ବାଦୀ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜୟପୁର ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ଜମିଦାରି ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀ ସହିତ ଭାଗ 1 ଏବଂ 2 ର ଏକ ସରଳ ପଠନ ଆମକୁ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ଯେ ପରିଷଦ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲା । ଏହି ତିନୋଟି ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଏ ।

<u>ପୁନଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ 13 ଏବଂ 14</u>

23. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତୃତ ଉତ୍ତର ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ କାରଣ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛୁ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 131 ଅନୁଯାୟୀ ମୂଳ ମକଦ୍ଦମାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭିନ୍ନ । *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ*

(1977) 4 ଏସ. ସି. ସି. 608 ରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ୱାଇ. ଭି. ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ଙ୍କ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ, [ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ସେତେବେଳେ ଥିଲା], ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିପାରେ:

"165.ଏକ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାରେ ବାଦୀକୁ ନିଜ ଅଧିକାର ବଳରେ ସଫଳ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ତାଙ୍କ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତାରେ ନୁହେଁ କାରଣ ପ୍ରତିବାଦୀ ଜଣେ ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶକାରୀ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତଥାପି ସେ ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ବ୍ୟତୀତ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାରକୁ ଧରି ରଖିପାରିବେ। ଯଦି ବାଦୀ ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କର ମକଦ୍ଦମା ବିଫଳ ହେବା ଉଚିତ। ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩୧ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ। ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ - ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଟିର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସାମ୍ବିଧାନିକ କ୍ଷମତା ଥାଏ।

ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ସେହି ଅନୁସାରେ ଦିଆଯାଏ।

<u>ପୁନଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ 15</u>

24. ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପରେ, ଆମେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଘୋଷଣାନାମାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଉଚିତ ମନେ କରୁନାହୁଁ। ଫଳସ୍ୱରୂପ ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ବିନା ଖାରଜ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି।

25. ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା ବୋଲି ବାଦୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି। ପ୍ରତିବାଦୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଦଲିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଏହା ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁମାନେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଆସୁଛନ୍ତି। ପ୍ରତିବାଦୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ବୋରା ସମୂହ ଅଂଶବିଶେଷ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ ବର୍ତ୍ତମାନର ଭିଶାଖାପାଟନମ ଜିଲ୍ଲାର ଅନନ୍ତଗିରି ମଣ୍ଡଳ (ପ୍ରଦର୍ଶନ ଇ; କେ/1; କ୍ୟୁ; ଆର) ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି। ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି:

1. ବୋରା-ଗେଟୁଭାଲାସା

2. ନିନିମାମିଡି

3. ପେଦ୍ଦୁରୁ

4. ପୁଲୁଗୁଡା

5. ବିଟ୍ରାବେଡା

6. ଦେଙ୍କାପୁରମ୍

7. କୁନ୍ତିଆସିମିଡି

8. ଏଗୁଭାମାମିଡି ଭାଲସା

9. କୋଇତିଗୁଡା

10. ଲିଙ୍ଗାଙ୍ଗି

11. ଜୀରୁଗେଞ୍ଜା

12. ବିସିଆଗୁଡା

13. ବୋଡିଲିବୋଡି

26. 1936 ମସିହାର ଓଡ଼ିଶା ଆଦେଶ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ନଥିଲା, ଯଦିଓ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜୟପୁର (ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ) ମାହାଲର ଜମିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପରେ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ପୂର୍ବତନ ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସିର ଭିଜାଗପାଟମ ଜିଲ୍ଲାର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା ଏବଂ ବାଦୀଙ୍କ ବିପରୀତ ଦାବି ସତ୍ତ୍ୱେ, ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶର ଶୃଙ୍ଗବରପୁକୋଟା ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ ବାଦୀ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଞ୍ଚଳର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଓଡ଼ିଆକୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଭାଷା ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ।

27. ତେଣୁ, ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷ ଏବଂ ବିଚାରକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଛୁ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

କେ. କେ. ଟି. ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ କରାଯାଉଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଅନୁବାଦିକା:
ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,
କଟକ ।